

A MACKÓ.

BETEG volt és annyit se jósoltak neki, mint a legkorhadtabb fűzfának a békási kertek alatt. Gáspár doktor a homlokára lökte aranykeretes pápaszemét, aztán kettőt legyintett a levegőbe. A második legyintéstől visszazökkent a pápaszem és Gáspár úr elmenőben visszadobta a szót, olyan halkán, hogy alig mászott át felhúzott félvála fölött :

— Még egy-két óra . . .

A csizmadiáné ki sem kísérte a doktort, az ajtóból visszatántorodott s ha hirtelenében el nem kapja az ajtókilincset, hát menten összeroskad. Aztán csak elgondolta, ha ő most történetesen elmegy a dorogi vásárra a majsztrammal, mint eleddig, hát bizony megmerevedve találják édes szép leánykájukat az emeletes ágyban : . .

— Nem tudom, szegény apjuk megéri-e, hogy még életbe lássa az ő kis tücsök bogarát, mint mondani szokta. Jaj, csak be ne menjen a korcsmába, mint egyszer is, mikor egy fekete fillért se hozott haza, mind elverte a dorogi csiszárokkal . . . Édes Jézusom, segéljed haza, hogy még életbe találja a szemefényét ! . . . — Így kinlódott, fohászzkodott a szegény asszony, míg a Juliska csendesen pihegett a belső szobában.

A majszter meg, hogy egész nap étlen-szomjan álldogált a sátorponyvás standján a fényesre glancolt parádés csizmák között, már éppen pakkoltatott is a legényével, mikor megállt nála egy kucséberféle emberke. Könnyen koldusnak nézhette volna az ember, ha nem látja nála a sok apró dolgot a nyakában akasztott kosarában. Volt ott minden, amit csak gyerekszem megkívánhat. Színes papírtrombiták sallangos torokkal, szájmuzsika pici csengővel. Hízott léggömbök csintalankodtak az emberke feje körül, a kosara széléről meg Jancsik és remegőlábú csipdmegebogarak lógtak, ugrándoztak a levegőben gummi-pórázon. A fésűk, szalagok meg cseréppipák tetején vigyorgó pofával ült egy mackó, mintha ő lett volna a kis bazár boldog tulajdonosa.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte a mester nem éppen kedveskedő hangon. Igen jó vásárt csinált és alig maradt valami kevés portékája, aztán csak sietett volna már haza a falujába.

Az emberke hümmentett, aztán csak kibökte :

— Egy jó bakancs kéne, de alig fészkelődik néhány garas a harisnyaszár fenekén, mert, hogy nem igen megy az üzlet. Szóval olyan olcsóbb fajta lenne jó !

— Van itt mindenfajta — gurgulázta a mester — hadd lám csak a lábát! . . . Igen, negyvenhármas. Rendes férfiláb, se kicsi, se nagy!

Fölpróbáltak egyet.

— Hú, ez szorít! — sziszegett az öreg.

— Pedig olcsón megszámitottam volna magának, öt pengőért.

— Az nagyon sok! — szomorkodott el a játékosember és most olyan nagy ellentét volt a vigyorgó mackó, meg a barázdásképű, lógó-fejű ember között.

Közben másikat próbáltak, éppen paszolt, megtetszett is az öregnek és amint lépett benne egyet-kettőt, a kosár tetején előrebukott a mackó és sikogató, nevetgélő hangot adott. A majszter is elmosolyodott rajta:

— Ejnye, te kópé, te ilyent is tudsz?

— Hojjé! — dülesztette ki a mellét a gazda — tud ez sok mindent!

Azzal megnyomta a tányértalpu gömbölyű pocakját, mire az elkezdett nevetni, mintha élő gyerek lett volna és összeütötte a két első lábát: csin-csin! . . . Csak most sült ki, hogy cintányér van az első két lábán. A majszter az oldalát tapogatta a nagy nevetéstől, még a szeme könnye is kicsordult. Ahogy utána nézett a földre, a cipőre esett a tekintete:

— Remek munka, úgy-e? Magam szabtam, ez nem holmi gyári vacak!

— Meg kell hagyni, jó pofája van! . . . Aztán hát mit kóstál? . . .

— Huszonkét pengő az, de magának húszért megszámitom, amiért úgy megnevettetett . . .

— Hú-úsz pengő?

Egyszeriben elhalkult az öreg és olyan lett, mint akit valami csinytevésen rajtakapnak. Igen elszégyelte magát.

— Hát ezt nem tudom megvenni. Inkább a kis leányomnak nézünk valamit. Beteg a galambom, inkább neki legyen, én majd csak eljárók még ezekben a rongyokban! . . .

A majszter nagyhirtelen pislantott vagy hármat, észébejutott, hogy az ő kisleánya is beteg, halálosan beteg. Hamar előmutatta a gyerekcipőket.

— Ez a lakkosorrú jó lesz-e, mindig ilyet akart a szentem. Ha ezt elviszem neki, még tán hamarabb meggyógyul az örömtől . . .

— Ez nyolc pengő, de kend csak ötöt fizet érte!

— Sok, sok — motyogott az öreg, aztán csak kiszedte a pénzét. Egy fityinggel se volt több a harisnyaszár fenekén. Lesz, ami lesz, elviszem szegénykémnek!

A majsztram, ahogy eltette volna a pénzt, észrevette, hogy nedves az. De nedves az öreg szeme is meg aztán a ráncos arca is! Végigszaladt rajta a szentlélek lángolása és a sírdogáló ember vállára tette a kezét:

— No, csak rakja vissza azt a pénzt! Isten nevében adom. Ezt a bakancsot is csak tartsa meg, hagyja csak a lábán, az is a magáé! . . .

— Jancsi! — ordított aztán a legénynek, pedig ott állt az egy sánta arasznyira tőle. — Pakkolunk! . . .

Ő maga az egyik ládához lódult és belehajolt, mintha valami után kotorászna benne, titokban meg a kis lányára gondolt és bütykös ujjai-val a szemét törölgette . . . Talán tele is sírja a ládát, ha valaki vállon nem ragadja :

— Édes jó uram, áldja meg az Isten jóságáért ! De hogy én is adjak valamit, itt van ez a mackó, fogadja szeretettel . . .

A majszter rápislogott a könnyein keresztül, aztán megragadta a mackó úrfit. Hogy éppen a hasát találta, elkezdett az újra nevetgélni, göcögni és összecsapta a tenyerét : csin, csin !

Ezen aztán ők is nevettek egymás kezét szorongatva. No, még egy utolsó parola és az emberke elköszönt :

— Segélje a jó Isten !

— Magával együtt ! — adta vissza a mester jó magyarán.

Összeszedelőzködtek. A csizmadiának folyton az ő szöszeke Juliskája járt az eszébe : — vajjon hogy fogadja a mackót ?

No, siettek is hazafelé, hogy a macska-tislér, akit fölvelt a kocsi-jára, kétszer is a saroglyába fordult az úton . . .

Kezdett alkonyodni, mire a falu határába értek, már egy-két csillag is bórcorgott az égen. A tislér leugrott, nagy fohászkodásokkal tapogatva tagjait, a majszter meg boldog reménykedéssel futtatott hazáig. A legény a habos lovakhoz látott, ő meg leugrott a vesszőkasból és a pitvarban álló asszony nyakába esett :

— Jaj, mit hoztam a Juliskámnak ! . . .

Az asszony csak állt villámsujtottan, kisírt szemekkel.

— Te, csak nem? — ordított az ember.

— Nem . . . De a Gáspár doktor azt mondta, alig éri meg a reggelt . . .

Az ember berohant, mint a szél, aztán odabukott az ágyra :

— Julikám, Julikám ! . . . — A lámpa sápadtan pislogott, így még halványabbnak látszott a gyerek. Az apja iszonyatos szívbéli kínlódással meredt az ágyra és a cirkum dedérunt borsózott végig a hátán. Görcsösen belemarkolt a mackóba : nyekegette, makogatta és elkezdett vele táncolni az asztal körül . . . Nagyokat nevetett, tyuhajtozott, közben majd a szíve hasadt belé . . . A kislány meg egy darabig csak feküdt a párnáin, mint csöndes tótükrön a vízililiom, majd oldalra billentette kis fejét és félig húnyt szemmel az apjára révedt. Szegény ember holtrafáradtan roskadt vissza a gyerek mellé és odatartotta a nevető Mackót : csin, csin ! Csoda történt. A kis beteg kitárta csillogó szemét és mosolyogva itta magába az őrjöngő apa komédiáját. Ránevetett, majd felült és kinyujtotta csöpp kezét a mackó után.

Mikor az asszony befutott a furcsa hangokra, Juliska egyik kezével az ágy mellett térdeplő apja nyakát, a másikkal meg a mackó hasát markolásza és angyali boldog mosolygással ránevetett az édesanyjára. . .

Hajdu Lajos.